Заверен превод от английски език

CCPE(2007)25 Final

Страсбург, 30 ноември 2007 г.

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПРОКУРОРИ (КСЕП)

Становище N° 1 (2007)

НА КОНСУЛТАТИВНИЯ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПРОКУРОРИ ОТНОСНО „НАЧИНИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА НАКАЗАТЕЛНОТО ПРАВОСЪДИЕ”

одобрено от КСЕП на неговото 2-ро пленарно заседание

(Страсбург, 28 – 30 ноември 2007 г.)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Консултативният съвет на европейските прокурори (КСЕП) е създаден от Комитета на министрите на 13 юли 2005 г. със задачата да предоставя становища по въпроси, свързани с прокурорската служба и да насърчава ефективното изпълнение на Препоръка Rec(2000)19 от 6 октомври 2000 г. за ролята на прокуратурата в системата на наказателното правосъдие. Върховенството на закона и зачитането на правата на човека представляват основни основополагащи принципи за прокурорите, като „...*обществени органи на властта, които от името на обществото и в обществен интерес осигуряват приложението на закона там, където нарушаването на закона води до наказателна санкция, вземайки под внимание както правата на отделната личност, така и необходимата ефективност на системата на наказателното правосъдие*[1]”.

2. Варшавската декларация и Планът за действие, приети от Третата среща на върха на държавните и правителствени глави на държавите членки на Съвета на Европа[2] подчертаха, на най-високо политическо равнище, ролята на Съвета на Европа за подкрепата за човешките права, демокрацията и върховенството на закона и неговия ангажимент в борбата с тероризма, корупцията и организираната престъпност и с

допълнителното развитие на правните актове и механизмите за правно сътрудничество на Съвета на Европа. Варшавската среща на върха включи и ангажимент за укрепване на сътрудничеството и взаимодействието с Европейския съюз, по-специално в областта на човешките права[3], демокрацията и върховенството на закона.

3. Параграфи 37 до 39 от Препоръка Rec(2000)19 включват редица разпоредби за международното сътрудничество по наказателни дела, които са разширени в последващия Обяснителен меморандум. По-специално, Комитетът на министрите отбелязва, че „*с оглед на броя съществуващи международни актове и препоръки и факта, че тази област е обект на особено внимателно разглеждане в рамките на самия Съвет на Европа, комитетът се е концентрирал върху установяването на практически мерки за подобряване на настоящото положение, имайки предвид важната роля, която обичайно се играе от прокурора в международното съдебно сътрудничество по наказателни дела*". Комитетът на министрите е запознат с пречките пред международното сътрудничество, които съществуват в институционалната практика и с необходимостта от механизми за координация, преди всичко в рамките на всяка държава. В Препоръката той посочва, че прокурорите „*участват.....*, *пряко или като подават меморандуми, във всички процедури, свързани с изпълнението на молби за правна взаимопомощ*". В повечето национални системи прокурорите имат задължения както като активни участници в международното сътрудничество, така и когато техните държави са получили молби за сътрудничество, независимо дали под формата на екстрадиции, заповеди за арест или съдебни поръчки. Тази дуалистична отговорност предполага обширни познания, свързани с всички аспекти на сътрудничеството и на възможностите за координация на по-общо равнище.

4. Това Становище е съставено съгласно Рамковия общ план за действие за работата на КСЕП, приет от Комитета на министрите на 29 ноември 2006 г.[4]. То има за цел да подчертае съществените елементи, които допринасят за укрепването на международното сътрудничество по наказателни дела и съдебната взаимопомощ от гледна точка на прокурорите, като практикуващи юристи и основни действащи лица в това сътрудничество.

5. КСЕП е наясно, че въпросите в областта на международното сътрудничество по наказателни дела са от съществено значение не само за прокурорите. Екстрадицията, заповедите за арест и събирането на доказателства в чужбина са отговорност основно на нашите колегии съдиите, които имат свой собствен представителен орган в Съвета на Европа, Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС). Има други комитети в Съвета на Европа, като Европейския комитет по проблемите на престъпността (CDPC), по-точно чрез Експертния комитет по действието на европейските конвенции в наказателната област (PC-OC), които имат първостепенна роля в тази област[5], както и Европейската комисия за ефективност на правосъдието (CEPEJ).

6. В рамките на това Становище, КСЕП е взел предвид универсалните и регионалните правни актове и, по-специално имащите отношение конвенции на Съвета на Европа, които са посочени в Приложението. То препраща, също така, към Становище N°(2006) 9 на Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС) относно ролята на националните съдии за гарантиране ефективното прилагане на международното и европейското право.

7. КСЕП е взел предвид работата и заключенията на различни форуми, на които политически и правоохранителни органи и представители на прокурорски служби са разгледали въпроси, свързани с международното сътрудничество в областта на наказателното правосъдие, и по-специално Първата паневропейска конференция на прокурорите, специализирани по дела, свързани с организираната престъпност (Казерта, 2000 г.)[6], Седмата конференция на главните прокурори от Европа (Москва, 2006 г.)[7] и Конференцията на високо равнище на министрите на правосъдието и на вътрешните работи (Москва, 2006 г.)[8].

8. За да изготви това Становище, КСЕП е анализирал, с подкрепата на научен експерт[9], отговорите на 30 държави членки на въпросник[10], съставен за тази цел. Последващият доклад е обсъден на Европейската конференция на прокурорите относно международното сътрудничество в наказателноправната област (Варшава, 4-5 юни 2007 г.)[11], в присъствието на представители на прокурорските служби на повечето държави членки и органи за съдебно сътрудничество на Европейския съюз (Евроджъст и Европейската съдебна мрежа по наказателни дела).

9. В своя подход, КСЕП е искал също така да бъде в унисон с Меморандума за разбирателство между Съвета на Европа и ЕС[12], чиито „*споделени приоритети и области на фокус на сътрудничеството*" включват „*правата на човека и основните свободи; върховенството на закона, правното сътрудничество и справянето с нови предизвикателства* ".

II. ПОЛОЖЕНИЕ В МОМЕНТА И СЪЩЕСТВУВАЩИ НЕДОСТАТЪЦИ

10. Укрепването на международното сътрудничество в областта на наказателното правосъдие е от съществено значение, представлявайки отговора на държавите на насочените към обществото атаки от международната престъпност, тероризма и корупцията. Въпреки че Резолюцията на Комитета на министрите през 1997 г.[13] е свързана конкретно с корупцията, тя следва да се спомене тук, тъй като също има по-общо приложение: „*корупцията представлява сериозна заплаха за основните принципи и ценности на Съвета на Европа, подкопава доверието на гражданите в демокрацията, разрушава върховенството на закона, представлява отрицание на правата на човека и възпрепятства общественото и икономическо развитие*. "

11. Препоръка Rec(2000)19 е обогатена от редица значителни постижения в разглежданата област:

- в рамките на Съвета на Европа са приети важни конвенции като Втория допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателни дела (CETS No 182), Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство (CETS No 185) и нейния Допълнителен протокол относно обявяването за престъпления на расистки и ксенофобски действия, извършени чрез информационни системи (CETS No 189), Протокол за изменение на Европейската конвенция за борба с тероризма (CETS No 190), Конвенцията за предотвратяване на тероризма (CETS No 196), Конвенцията за борба с трафика на хора (CETS No 197) или Конвенцията относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма (CETS No 198). Освен това, Конвенцията на ООН от Палермо срещу

транснационалната организирана престъпност [14], Конвенцията на ООН срещу корупцията[15], Международната конвенция за предотвратяване на актове на ядрен тероризъм[16], Конвенцията за взаимопомощ по наказателни дела между държавите членки на Европейския съюз[17] и Договорът на ОНД за съдебна помощ и правни отношения по граждански, семейни и наказателни дела[18] също послужиха за укрепване на съдебното сътрудничество. Трябва обаче да бъде отбелязано, че все още не всички заинтересувани държави са станали страна по тези Конвенции, а някои от тях все още не са влезли в сила. Това свежда до минимум тяхното въздействие и забавя ефективното им прилагане от практикуващите юристи. Освен това, слабостите в съществуващите релевантни актове на Съвета на Европа бяха подчертани в горепосочената Европейска конференция на главните прокурори в Москва.

- в рамките на Европейския съюз са приети нови актове като Рамковото решение на Съвета от 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки на Европейския съюз, и са създадени нови органи, като Евроджъст, магистрати за връзка и Европейската съдебна мрежа по наказателни дела, които привеждат в действие принципа на взаимно признаване.
- преките контакти в областта на съдебната взаимопомощ, чрез двустранни, регионални или международни договори между съдебни органи[19] на различните държави членки стават все по-чести.

12. Реалното новаторство обаче е в допълнителната опция, предвидена в тези договори. Посочените договори предвиждат спонтанното предаване на информация от един национален съдебен орган[20] на този на друга държава. Съдебните инструменти, които са изцяло в действие в повечето държави членки на Съвета на Европа, упълномощават националните съдебни органи да отчитат престъпленията и да предават съответната информация. Тази практика е пропагандирана от Комитета на министрите в Препоръка Rec(2000)19, съгласно която „*на последно място, следва да бъде разгледана възможността да се разширят съществуващите механизми, улесняващи спонтанния обмен на информация между прокурорите на различни държави*"[21].

13. Сега следва да се обмислят практическите отговори на тези новости, а именно дали съответните международни договори са довели до значителни промени във вътрешното право и практика на държавите членки и, най-малко, дали, и до каква степен, прокурорите използват тези нови инструменти и са запознати с последните настъпили изменения.

14. Предварителното проучване на КСЕП[22] показва, че международното сътрудничество се е подобрило от деветдесетте години насам, на моменти благодарение на прагматични решения, прилагани чрез сътрудничество и създаването на преки контакти между съответните участниците в процеса. Някои държави подчертават повишена специализация на съответните участници и по-гладка вътрешна информация относно възможностите, предлагани в рамките на системата за правна взаимопомощ.

15. Много елементи обаче са подчертани като спъващи необходимото развитие на правната взаимопомощ по наказателни дела и като причината за прекомерна продължителност в процедурите за международно сътрудничество днес, и по-специално:

- паневропейските механизми за правно сътрудничество не винаги са на нивото на днешните предизвикателства и нужди;

- изготвянето на молби за помощ (напр. твърде кратки или с твърде много подробности, неподписани или зле проучени, неточно преведени, без необходимата прецизност или без да се спазва надлежната процедура и т.н.) може да подкопае процеса на сътрудничество; липсата на обучение, сложността на процедурите, недостигът на предоставени ресурси може най-често да обясни тези слабости;
- предаването на молби остава прекалено често свързано само с дипломатически канали, въпреки че Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателни дела (CETS N° 30) и нейният Втори допълнителен протокол (CETS N° 182) правят възможни преките контакти между компетентните съдебни органи за предаване и изпълнение на молби; липсата на информация (данни за компетентните органи) често води до това молбите да минават през централните органи; освен това, едновременното използване на различни канали за комуникация е фактор, който нарушава гладкото протичане на процедурата по сътрудничество;
- увеличението в броя на молбите за взаимопомощ е фактор, който допринася за парализата на процедурите, като замолените органи многократно се оказват претоварени от изпълнението на молби, които понякога се отнасят за дребни случаи;
- що се отнася до изпълнението на молбите, липсата на европейска култура на съдебно сътрудничество и определена степен на съпротива от практическа гледна точка водят до систематичното принизяване на процедурите за сътрудничество от вътрешни процедури.

16. Сериозни затруднения обаче възникват от разликите между правните системи. Начините, по които се получават доказателства, проблемът с изискването за наказателна отговорност и в двете юрисдикции или *ne bis in idem*, компетентността на молещия орган или системата на неприсъствени решения са сред водещите примери за институти и процедури, за които би било полезно, ако са по-съгласувани помежду си на международно равнище, за да се улесни сътрудничеството между системите. По-доброто познаване на тези системи също би било в полза на това сътрудничество.

17. Тези затруднения стават по-големи, когато се касае за екстрадиция. Например, случаи на прекратени процедури по екстрадиция след споменаване на политически основания, различно тълкуване на един и същи правен институт или повторена невъзможност за екстрадиция на граждани.

18. Друг принципно критикуван отрицателен аспект е свързан със забавянията без обективна причина. Тук вече не става дума за структурни или правни проблеми, а просто за професионални нарушения във функциите без правни сложности.

19. Поради това следва да се разработят мерки и инструменти, така че да се изгради истинска култура на международно съдебно сътрудничество по наказателни дела, и на ниво централни органи, и на ниво отделни участници в това сътрудничество.

20. В това отношение КСЕП припомня, че Първата паневропейска конференция на прокурорите, специализирани по дела, свързани с организираната престъпност[23], е формулирала препоръки по този начин и е предложила „*да бъдат организирани контакти и обмени на информация между прокурорите по един по-структуриран начин”* и е приканила *„Съвета на Европа да създаде група за връзки, съставена от малък брой прокурори, която неформално да организира контакти и обмени на информация между прокурорите по принцип, допълвайки съществуващите схеми, и, по-*

специално, между прокурорите, специализирани по дела, касаещи организираната престъпност", като посочва, че „*контактите следва да бъдат установени между групата за връзки на Съвета на Европа и Евроджъст (...)*".

21. Също така, европейските министри на правосъдието и на външните работи, които се срещнаха в Москва през ноември 2006 г.[24], подкрепят идеята за „*разработване на мрежа от национални лица за връзка, за да се улеснят контактите между отговорните за международното съдебно сътрудничество, по-специално в областите на борбата с тероризма, корупцията и организираната престъпност, трафика на хора и престъпленията в кибернетичното пространство*".

III. ПРЕПОРЪКИ ОТ КСЕП

22. КСЕП е подчертал основните подобрения в международното сътрудничество по наказателни дела, що се отнася до европейските и международните актове, приети през последните години, институционалните структури, създадени за подпомагане на обмените между участниците в това сътрудничество, както и ефективните контакти, развити между практикуващите специалисти. КСЕП насърчава съответните органи на Съвета на Европа и държавите членки да полагат и засилят усилията си за създаване на институционалните, нормативните и междуличностните условия за развитие на реална европейска правна култура на сътрудничество в наказателната област между различните държави членки и дори извън тях.

Предприемане на действия по нормативната рамка на международното сътрудничество

23. За да бъде укрепена нормативната рамка на международното сътрудничество и за да се позволи подобряването на ежедневната работа на работещите в съдебната сфера, на които е възложено конкретното приложение на взаимопомощта, КСЕП припомня, че е от съществено значение относимите Конвенции, а именно посочените по параграф 11 по-горе, да бъдат бързо ратифицирани и ефективно прилагани от съответните държави, и по-специално държавите членки на Съвета на Европа.

24. Освен това, КСЕП напълно подкрепя текущата работа в рамките на PC-OC, която цели модернизация на съответните инструменти на Съвета на Европа. В съответствие със заключенията на Седмата конференция на главните прокурори от Европа (Москва, 2006 г.)[25] КСЕП приканва Комитета на министрите и съответните комитети на Съвета на Европа да поддържат като приоритетна работата по актуализирането на инструментите в областта на екстрадицията, взаимопомощта и прехвърлянето на наказателни производства, за да създадат по-гъвкави процедури за сътрудничество, базирани на взаимно доверие между системите, за да ускорят една процедура за предаване на лица, като я опростят, въз основа на съгласието на лицето, чиято екстрадиция се иска и чийто основни права очевидно биха останали напълно гарантирани.

25. В тази връзка КСЕП препоръчва Комитетът на министрите да помисли за изготвянето на всеобхватна конвенция на Съвета на Европа за международното сътрудничество по наказателни дела.[26]

26. Също така КСЕП приканва законодателната власт в държавите членки да проучи възможността за опростяване на националните процедури, насочени към ефективното функциониране на международното сътрудничество, така че тежестта на тези процедури да не спъва изпълнението на молби за сътрудничество, по-специално по отношение на процедурите за екстрадиция. Във всеки случай, тези опростени процедури ще трябва да зачитат напълно правата на съответните лица.

Предприемане на действия по качеството на международното сътрудничество

27. Като се позовава точно на Препоръка Rec(2000)19 (по-специално Член 38), на Становищата на Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС) № 4 (2003) относно подходящо първоначално обучение и обучение без откъсване от работа за съдии на национално и европейско равнище[27] и № 9 (2006) относно ролята на националните съдии за гарантиране ефективното прилагане на международното и европейското право[28], както и на заключенията на Европейската конференция на прокурорите във Варшава[29], КСЕП препоръчва обучението на прокурори, ангажирани в международното съдебно сътрудничество, както и други участници в това сътрудничество, да бъде значително развито. Подобреното професионално обучение в областта на международното сътрудничество следва да отчита не само съществуващите конвенции по темата, но и оперативна информация, събрана от съществуващите организации и системи. То следва да осигури на работещите в сферата необходимите умения по-добре да съставят своите молби за помощ и по-добре да разбират и изпълняват молбите, които са адресирани до тях. Могат да бъдат положени и усилия за повишаване на информираността на участниците в международното съдебно сътрудничество, за да развият техните умения, така че да формулират своите молби за помощ по-прецизно и да избягват претоварване на трети системи с молби, свързани с по-леки престъпления.

28. Може да не е необходимо или дори възможно всеки прокурор или съдия да е добре запознат с имащите отношение международни инструменти и канали. Важно е обаче някои от тях да бъдат специалисти в тази област и така да са специално обучени. Поради това КСЕП препоръчва всяка държава членка да създаде подходяща структура, с която следва да се гарантира тази специализация.

29. Това обучение, фокусирано върху международното сътрудничество в областта на наказателното правосъдие, трябва да включва обучение по правата на човека за съдии и прокурори, както и за адвокати-защитници, когато това е изрично уместно. В допълнение към общия обзор на основните елементи на нормативната уредба на правата на човека, е от съществено значение изрично да се определят тези основни права и съответни стандарти, които пряко засягат хората в наказателните производства, във връзка с изпълнението на молби за международна помощ по наказателни дела. Това би следвало да доведе до коментари по всеки от относимите източници на право, тъй като приложимите права и стандарти се различават според формите на сътрудничество. Тези коментари или специализирани документи следва да се позовават и на преобладаващата практика и съдебна практика.

30. Това знание трябва да бъде разпространявано с подходящи средства и от обучителни организации, по-специално съдебни и прокурорски национални обучителни институции. Съответните европейски органи за обучение на съдии и прокурори, като Лисабонската

мрежа на Съвета на Европа и Европейската мрежа за съдебно обучение също биха могли да играят водеща роля в този контекст.

31. Това обучение следва да бъде допълнено и с обучение на чужди езици, а именно, за да подпомогне подобряването на преките контакти между работещите в сферата, качеството на техните молби за помощ и по-добро разбиране на молбите, отправени към тях.

32. Освен това, КСЕП препоръчва компетентните национални органи да разработят необходимите информационни инструменти за работещите в сферата. Той подчертава по-специално ползата от създаването на наръчник за съдебна взаимопомощ, съдържащ обширна информация за националните следствени системи, като т.нар. Белгийски фишове[30], които се използват от Европейската съдебна мрежа по наказателни дела като работен инструмент и които улесняват разбирането на правните системи на държавите. Циркулярни писма или насоки, обобщаващи приложимия механизъм, справочници с добри практики и мултиезични формуляри, целящи уеднаквяване и улесняване на изпълнението на най-полезните мерки за помощ, биха могли да бъдат разработени, актуализирани и разпространени сред работещите в сферата, включително чрез интернет.

Когато е уместно, това следва да бъде извършено с подкрепата на КСЕП. В този контекст, КСЕП припомня, че европейските министри на правосъдието и на вътрешните работи насърчиха в Москва през ноември 2006 г.[31] „*създаването на база данни с действащи процедури в държавите членки по отношение на различните видове сътрудничество, която би позволила по-лесен достъп до тази информация*" и отново изразява своята подкрепа за това предложение. Горепосочените инструменти биха могли да бъдат прехвърлени на Съвета на Европа, за да се обогати тази база данни.

33. Що се отнася до професионалното обучение и информираност на прокурорите, КСЕП би могъл да играе роля и при организирането на срещи на специализирани прокурори от държави членки, като горепосочената конференция в Казерта, където е подходящо, в сътрудничество с други заинтересувани органи в рамките на Съвета на Европа, и в партньорство с други съответни европейски и международни институции и организации.

34. Ефективността на предаването на молби за помощ и начинът, по който се обработват те, зависи и от развитието на методите за предаване. КСЕП подчертава, че възможностите, предлагани от новите информационни технологии биха могли да бъдат широко използвани по този начин, за да се улесни именно обменът по сигурни електронни канали, при условие че са напълно гарантирани принципът на поверителност и удостоверяване на документите.

Разширяване на обмена между практикуващите юристи

35. На равнището на Съвета на Европа, КСЕП приканва Комитета на министрите да обмисли относимостта на създаването на структурирано сътрудничество и информационен обмен по линия на Европейската съдебна мрежа по наказателни дела и Евроджъст, което по-специално би дало възможност на държавите членки, които не са

страна по тези органи на Европейския съюз, да се възползват от подобни услуги, въз основа на съответните инструменти на Съвета на Европа.

36. Въз основа на аргументите и ангажиментите в „Меморандума за разбирателство между Съвета на Европа и Европейския съюз”[32], възможен подход би било да се възложи официална или неофициална посредническа роля на Съвета на Европа, когато възникнат проблеми по отношение на сътрудничеството в областта на наказателното правосъдие.

37. Без с това да се оспорват преките и децентрализирани начини на предаване, държавите членки биха могли да обмислят и въпроса за определянето във всяка държава, на подходящо ниво съгласно националната правна система, на „специализирано звено”, на което е възложено предоставянето на съдействие при разрешаването на затруднения, на които са се натъкнали работещите в сферата от молещата и замолената държави във връзка с молби за съдебна помощ. На това звено би било възложено по-специално справянето с проблеми, които възпрепятстват или забавят процедурите по предоставяне на помощ.

38. Също така, КСЕП призовава държавите членки до повишат готовността си за международно сътрудничество в областта на наказателното правосъдие и да подкрепят пълноценното и пряко участие на практикуващите юристи. КСЕП приканва държавите членки да съставят списък с контакти и адреси, посочвайки имената на съответните лица за контакт, както и техните области на специализация, областите им на отговорност и т.н., и да публикуват този списък на уебсайт с ограничен достъп, който може да бъде администриран от Съвета на Европа. Този списък следва да бъде редовно актуализиран от държавите, така че да се гарантира ефективността на системата. Това би позволило, докато се спазват съответните Конвенции, директен обмен между работещите в сферата, без да се използват дипломатически канали, където процедурите може да са тежки.

39. Освен това КСЕП счита, че обменът на съдии / прокурори за връзка между държавите, който се насърчава от член 38 от Препоръка Rec(2000)19, представлява добра практика, която следва да бъде развита доколкото е възможно, тъй като тя улеснява контактите между националните правосъдни системи, поощрява по-доброто взаимно познаване на тези системи и поради това допринася за повишаването на взаимното доверие между участниците в международното сътрудничество.

40. КСЕП препоръчва прокурорските служби да насърчават взаимното сътрудничество и на етапа на изготвяне и изпълнение на молби, където това е уместно.

Насърчаване на сътрудничеството с трети държави и международните наказателни съдилища

41. В рамките на дейността на Съвета на Европа, що се отнася до международното сътрудничество по наказателни дела, следва да се отделя по-голямо внимание на проблемите, възникващи от сътрудничеството с международните наказателни съдилища. Този подход следва да отчита и необходимите усилия за осигуряване на пълноценното сътрудничество на държавите членки с международните наказателни съдилища, при юридическо признаване на компетентността на тези съдилища от съответните държави членки.

42. Също така, все повече следва да се има предвид, че съответните конвенции на Съвета на Европа са приложими и спрямо някои държави извън Европа.

43. За да се разшири правната база за сътрудничество на държавите членки с трети държави, КСЕП препоръчва Комитетът на министрите да обмисли възможността да покани някои държави извън Европа да се присъединят към Европейската конвенция за екстрадиция и Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателни дела, и протоколите към нея.

Предприемане на действия по ресурсите, заделени за международното сътрудничество

44. КСЕП препоръчва правителствата на държавите членки да заделят подходящи финансови, материални и човешки ресурси, така че международното сътрудничество по наказателни дела да може да бъде подобрено и като обем и като качество, а именно на нивото на съдилищата и на прокурорски служби. Тези усилия следва да са насочени преди всичко към обмисляне на назначаването в рамките на съответните съдилища на специализирани съдии и прокурори за съдебна взаимопомощ по наказателни дела. Тези усилия следва да позволяват, също така, на работещите в сферата да посветят необходимото време за надлежно разглеждане на молбите, както по отношение на начина на изготвянето им, така и по отношение на начина, по който им се отговаря. Накрая следва да бъдат заделени ресурси за подобряване на лингвистичното качество на международното сътрудничество, като се предоставят на съдилищата и на прокурорските служби надлежните средства за писмени и устни преводи.

IV. ГОТОВНОСТ НА КСЕП ДА СИ СЪТРУДНИЧИ С ДРУГИ ОРГАНИ

45. Където е уместно, КСЕП е подготвен да си сътрудничи с всяка такава инициатива. Той отново изразява своята пълна готовност да работи на първо място заедно с другите съответни комитети в рамките на Съвета на Европа, както и с други съответни европейски и международни институции и организации. Прокурорските служби, които са все по-добре професионално подготвени да се справят с тези въпроси, биха могли след това да станат „*пазителите на интересите на международното сътрудничество*”, както е отбелязано в Препоръка Rec(2000)19[33].

ОБОБЩЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ

За да подобрят институционалните, нормативните и междуличностните условия за развитието на истинска европейска правна култура на сътрудничество в наказателната област, КСЕП препоръчва на Комитета на министрите и на държавите членки на Съвета на Европа:

- да предприемат действия по нормативната рамка на международното сътрудничество, като:
  - поддържат като приоритетна работата по актуализирането на съществуващите европейски конвенции в сферата на наказателното правосъдие, по-специално Европейската конвенция за екстрадиция;
  - ускоряване на ратификацията и ефективното приложение на съответните конвенции и в стремежа за опростяване на вътрешните процедури в полза на взаимопомощта;
- да предприемат действия по качеството на международното сътрудничество:
  - като разработят подходящо обучение на прокурорите, както и на другите участници в международното съдебно сътрудничество,
  - като създадат във всяка държава членка подходяща структура, която да гарантира специализацията на някои прокурори и съдии по отношение на международното сътрудничество,
  - като издават специализирани документи или коментари по приложимите права на човека и стандарти в международните наказателни производства, които се актуализират редовно,
  - като дават на работещите в сферата инструменти за обмен на информация за съдебните системи и процедури, включително чрез създаването на база данни в рамките на Съвета на Европа,
  - като умножават възможностите за работещите в сферата от различните държави членки да се срещат и да осъществяват обмен, по-специално чрез специализирани конференции и семинари за прокурори,
  - като подобряват преноса на молби за помощ и начина, по който същите се разглеждат чрез новите информационни технологии и подобряването на качеството на молбите що се отнася до изготвянето им и въпросите, свързани с чужди езици;
  - като улесняват спонтанното и директно предаване на информация;
- да разширяват обмена между практикуващите юристи:
  - като създадат на равнището на Съвета на Европа структурирано сътрудничество и обмен на информация, надлежно свързани с Европейската съдебна мрежа по наказателни дела и Евроджъст;
  - като създадат във всяка държава, на подходящо равнище според националната правна система, „специализирано звено”, на което е възложено предоставянето на съдействие при разрешаването на затруднения, на които са се натъкнали работещите в сферата от молещата и замолената държави във връзка с молби на съдебна помощ;
  - като съставят списъци с лица и адреси за контакт, посочвайки имената на съответните лица за контакт, както и техните области на специализация, областите им на отговорност и т.н. и като публикуват този списък на уебсайт с ограничен достъп, администриран от Съвета на Европа;
  - като развият обмена на съдии / прокурори за връзка;
  - като сътрудничат и на етапа на изготвяне и подписване на молби за помощ;

▪ в рамките на Съвета на Европа, да насърчават сътрудничеството с трети държави, международните наказателни съдилища и съответните европейски и международни институции и организации;
▪ да увеличат бюджетните и човешките ресурси, определени за международно сътрудничество по наказателни дела в рамките на съдилищата и прокурорските служби.

Приложение

Конвенции на Съвета на Европа относно правното сътрудничество по наказателни дела

024	Европейска конвенция за екстрадиция
030	Европейска конвенция за взаимопомощ по наказателни дела
051	Европейска конвенция за наблюдение на лицата, осъдени или освободени условно
052	Европейска конвенция за наказване на пътнотранспортните престъпления
070	Европейската конвенция за международната валидност на съдебните решения по наказателни дела
071	Европейска конвенция за репатрирането на малолетни лица *
073	Европейска конвенция за прехвърляне на производства по наказателни дела
082	Европейска конвенция за неприлагане на срока на давност по отношение на военните престъпления и престъпленията против човечеството
086	Допълнителен протокол към Европейската конвенция за екстрадиция
088	Европейска конвенция за международното действие на лишаването от право на управление на моторно превозно средство
090	Европейска конвенция за борба с тероризма
097	Допълнителен протокол към Европейската конвенция за обмен на правна информация между държавите
098	Втори Допълнителен протокол към Европейската конвенция за екстрадиция
099	Допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателни дела
101	Европейска конвенция за контрол върху придобиването и притежаването на огнестрелни оръжия от физически лица
112	Конвенция за трансфер на осъдени лица
116	Европейска конвенция относно обезщетението на жертвите на тежки престъпления
119	Европейска конвенция за посегателствата, свързани с обекти на културата *
141	Конвенция относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление
156	Споразумение за незаконен трафик по море, в изпълнение на Член 17 от Конвенцията на ООН срещу незаконния трафик на наркотици и психотропни вещества
167	Допълнителен протокол към Конвенцията за трансфер на осъдени лица
172	Конвенция за наказателноправна защита на околната среда *
173	Наказателна конвенция относно корупцията
182	Втори Допълнителен протокол към Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателни дела
185	Конвенция за престъпления в кибернетичното пространство
189	Допълнителен протокол към Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство, относно обявяването за престъпления на расистки и ксенофобски действия, извършени чрез информационни системи
190	Протокол за изменение на Европейската конвенция за борба с тероризма *
191	Допълнителен протокол към Наказателната конвенция относно корупцията
196	Конвенция на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма
197	Конвенция на Съвета на Европа за борба с трафика на хора *

198	Конвенция на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма *

Конвенциите, след които е поставен знакът *, все още не са влезли в сила.

[1] Параграф 1 от Препоръка Rec(2000)19.

[2] Варшава, 16 – 17 май 2005 г. – виж документи CM(2005)79 окончателен и CM(2005)80 окончателен.

[3] КСЕП ще разгледа въпроса за обучението в областта на правата на човека за прокурори на по-късен етап.

[4] CCPE(2006)05 Rev окончателен.

[5] Виж, по-специално, решенията на CDPC за международното сътрудничество в наказателноправната област, приети на неговата 56-а пленарна сесия (Страсбург, 18 – 22 юни 2007 г.).R

[6] Организирана от Съвета на Европа, във връзка с националната Служба за борба с мафията и Университета на Неапол II, и проведена в Казерта (Италия) на 8-10 септември 2000 г.

[7] Седма сесия на Конференцията на главните прокурори от Европа (Москва, 5 – 6 юли 2006 г.), организирана от Съвета на Европа в сътрудничество с Главната прокуратура на Руската федерация относно: „Ролята на главните прокурори в защитата на лицата".

[8] Конференция на високо равнище на министрите на правосъдието и на вътрешните работи (Москва, 9-10 ноември 2006 г.): „Подобряване на европейското сътрудничество в областта на наказателното правосъдие".

[9] Г-жа Йоана ГОМЕС-ФЕРЕЙРА (Joana GOMES-FERREIRA), Прокурор, Главна прокуратура (Португалия). Виж доклад в CCPE-BU(2007)12.

[10] Документ CCPE-Bu (2006) 06

[11] Заключенията се съдържат в документ CPE(2007)Concl1.

[12] Подписан в Страсбург на 23 май 2007 г.

[13] Резолюция (97) 24 за двадесетте водещи принципа за борбата срещу корупцията, приета от Комитета на министрите на 6 ноември 1997 г.

[14] Конвенция на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност, подписана на конференцията в Палермо на 12-15 декември 2000 г.

[15] Подписана на Политическата конференция на високо равнище в Мерида (Мексико) на 9 – 11 декември 2003 г.

[16] Прието на 13 април 2005 г. по време на 91-вото пленарно заседание на Генералната асамблея на ООН с Резолюция A/RES/59/290.

[17] Създадена с Акт на Съвета от 29 май 2000 г., на основание на член 34 от Договора за Европейския съюз.

[18] Подписан в Кишинев (Молдова) на 7 октомври 2002 г.

[19] Изразът „съдебни органи" трябва да се разбира тук разширително, така че да включва съдии, прокурори и висши правоохранителни органи, които носят отговорност за международното съдебно сътрудничество по наказателни дела.

[20] Пак там, както в горната бележка под линия.

[21] Коментар по препоръка 39.

[22] Доклад CCPE-BU(2007)12, споменат по-горе.

[23] Виж по-горе.

[24] Виж по-горе.

[25] Виж по-горе.

[26] На 18 юни 2007 г. в своята реч на откриването на 56-ата сесия на Европейския комитет по проблемите на престъпността (CDPC) Генералният секретар на Съвета на Европа T. Davis (Т. Дейвис) предложи възобновяване на тази инициатива от преди около десет години: „Целта би била да се актуализират, да се направят по-ефективни и да се поставят под един „покрив" всички наши съществуващи конвенции относно международното сътрудничество по наказателни дела. Аз зная, че това е дългосрочен, амбициозен и вероятно

също така противоречив проект, но не смятам, че можем да сме прекалено амбициозни, когато става дума за борбата срещу престъпността". Проект на такава Конвенция беше изготвен преди няколко години, но беше оставен настрана за момента.

[27] Виж по-специално параграфи 43 и 44 от Становище № (2003) 4 на Консултативния съвет на европейските съдии (2C8 CJE).

[28] Виж по-специално параграфи 7, 8 и 11 от Становище № (2006) 9 на Консултативния съвет на европейските съдии.

[29] „*Имайки предвид, че човешкият фактор е решаващ при подобряването и пълноценното използване на международното сътрудничество, Конференцията, обръщайки внимание на важността, която Препоръка Rec(2000)19 дава на обучението на прокурорите, твърдо подчертава, че трябва да бъде предоставено подходящо обучение, по-специално, за да не се допуска изоставане от развитието на международната престъпност*".

[30] Т.нар. „Белгийски фишове" дават на работещите в сферата на съдебната взаимопомощ цялата полезна информация за законодателството и организацията в държавите от Европейския съюз, с които се предвижда действие по съдебно сътрудничество.

[31] Виж по-горе.

[32] Виж параграф 29 от този Меморандум.

[33] Виж параграф 3.